

Sprawdzian z *Antygony* Sofoklesa – model odpowiedzi (A)

1. a) F b) F c) P (3 p.)

2. Pojęcie „tragizm” oznacza sytuację bez wyjścia. Każdy wybór dokonany przez bohatera prowadzi ostatecznie do klęski. Tragizm ujawnia się również w fakcie, że intencje bohatera są na swój sposób dobre lub przynajmniej usprawiedliwione. Przecież Kreon chce wzmocnienia swojego państwa i szacunku dla swoich decyzji. Z jego punktu widzenia rzeczą oczywistą jest prawo do ukarania Polinejkesa zakazem godnego pochówku, gdyż w oczach władcy jest zdrajcą, który sprowadził na Teby obce wojska. Ostatecznie – pod wpływem argumentów Tejrezjasza – wycofuje się z podjętych decyzji, ale będzie już za późno na uniknięcie klęski, a ta będzie okropna: z powodu śmierci Antygony popełni samobójstwo Hajmon, syn Kreona i Eurydyki, a konsekwencją śmierci Hajmona będzie samobójstwo Eurydyki.

3. Pojęcie „katharsis” oznacza wewnętrzne oczyszczenie widza, który podczas bytności w teatrze doświadcza takich emocji, jak litość i trwoga, a ich skutkiem jest właśnie owo oczyszczenie, wiążące się w jakiejś mierze z uświadomieniem sobie, że życie jest pełne zaskoczeń, a na los - człowiek nie ma wpływu. W ten sposób widz może też lepiej zrozumieć siebie i swoje uczucia.

4. Uzupełnij schemat kompozycyjny tragedii antycznej. (3 p.)

5. Porównaj postawy Antygony i Ismeny w sytuacji, kiedy król Edyp zakazał pochówku jednego z braci. W wypowiedzi wskaż, który z braci nie mógł być pogrzebany zgodnie z nakazami religijnymi obowiązującymi Greków. (10 p.)

W pracy uczeń powinien wskazać na niezwykłą odwagę i determinację Antygony oraz słabość Ismeny, która czuje lęk przed królem i nie ma odwagi, aby pomóc siostrze. Obiecuje milczeć, aby nie zdradzić siostry, ale nie jest w stanie udzielić jej pomocy.

Antygona jest nie tylko odważna, ale również niezależna i nawet decyzja królewska nie jest w stanie zmienić jej postanowienia, by pogrzebać brata.

Ismena jest bojaźliwa i w związku z tym ostrożna, co skutkuje gotowością do podporządkowania się decyzjom władcy, który łamie prawo boskie.

Kreon zakazał pochówku zwłok Polinejkesa, który - chcąc odzyskać tron po upływie ustalonego okresu rządów Eteoklesa - zorganizował wyprawę przeciw Tebom.

6. Jakim władcą był Kreon? Co zyskał, a co stracił wskutek podejmowanych decyzji? (10 p.)

Uczeń powinien dokonać charakterystyki i oceny Kreona oraz odpowiedzieć na pytanie podane w poleceniu.

Kreon w swojej mowie królewskiej podkreślał, że będzie mu zależało tylko na dobru państwa, nie zaś na interesie osobistym i rodzinnym. Jego dalsze decyzje pokazały, że rzeczywistość nie będzie się liczył z tym, co ma spotkać Antygonę – narzeczoną jego syna Hajmona, ale też dyskusja z synem odsłoniła jego despotyczne skłonności.

Kreona cechuje „hybris”, czyli pycha, przekonanie o swojej racji, która nie podlega dyskusji. Jednak w świecie wyobrażeń greckich za przejaw tej pychy człowiek musi zapłacić bardzo wysoką cenę.

Uważał za swój niejako państwowy obowiązek skazać Antygonę na śmierć, gdyż sprzeniewierzyła się jego zakazowi godnego pochówku jej brata, Polinejkesa.

